

Kreatív írás gyakorlatok a pedagógiában

(Tartalmi kivonat)

Vucseta Panna

Tanító alapképzési szak, levelező munkarend

Neveléstudományi Intézet, Anyanyelvi és Gyermek kultúra Tanszék

Belső témavezető: Dr. Domokos Áron
Adjunktus
Neveléstudományi Intézet
Anyanyelvi és Gyermek kultúra Tanszék

„A rajztanárok rajzolni tanulnak, a hegedűművészek hegedülni, a színészhallgatók színészkednek, és ez így van rendjén. Az irodalom is művészet, azonban itt az intézmények elfelejtették az alkotva tanítást.” – írja Horváth Viktor (2018), *A vers ellenforradalma* című könyv fűlszövegén¹. Szakdolgozati témámat ezen remekül megfogalmazott gondolat és egy személyes élményem miatt választottam. Immár hat féléve részt veszek Lackfi János kreatív írás kurzusain és táborain. Ez idő alatt, bepillantást nyerhettem az „írók fejébe”, megtudtam, milyen kreatív szellemi és technikai munkát végez az, aki (kreatívan) ír, és rendszeresen végeztem is ezen munka feladatait novella- vagy versírás során. Megtapasztalva azt, hogy mennyi öröm és fejlődési lehetőség rejlik a kreatív írásban, felmerült bennem az a gondolat, hogy milyen jó lenne, ha az emberek nem csak a felnőtteként vehetnének részt kreatív írás kurzusokon, hanem már az általános iskola alsó tagozatán megismerkedhetnének ezzel a tevékenységgel, a magyar nyelv és irodalom oktatás keretén belül.

Szakirodalmi kutatásomban összegyűjtöttem a csekély számú, témában született magyar nyelvű cikket, könyvet, tanulmányt (tekintve, hogy Magyarországon ez egy kevésbé kutatott témának minősül), külföldi szerzőktől származó szakirodalmakat kerestem a magyar nyelven szerzett információk kiegészítéseképpen. Megvizsgáltam a kreatív írás eredetét és történetét, megkerestem a szakemberek által említett okokat, melyek azt bizonyítják, hogy érdemes és hasznos kreatív írást tanítani, tanulni. Információt gyűjtöttem arról, hogy van-e lehetőségünk a 3. osztályos magyar nyelv és irodalom órákon kreatív írást is tanítani az egyéb tananyagok átadása mellett, illetve részletesen górcső alá vettem a kérdést, hogy hogyan tanítsunk kreatív írást.

Ez utóbbi kérdés válaszai igazán fontosak voltak számomra, hiszen szakdolgozatom önálló kutatási részében arra voltam kíváncsi, hogy a kreatív írás foglalkozás egy hagyományos olvasás órához képest miként motiválja a tanulókat, ehhez pedig szükségem volt egy kreatív írás óra megtervezésére és gyakorlati megvalósítására. Saját kutatásomként először egy kísérletet végeztem, melyben két harmadik évfolyamos osztály vett részt. Az egyik osztálynak egy hagyományos olvasásórát tartottam két vers elemzésével, összehasonlításával, míg a másik osztálynak egy kreatív versírás foglalkozást tartottam, mely során a tanulók párokban alkothattak, és melyben a két vers (mintaszövegként elemzéssel) ugyanaz volt, mint az olvasásórán. Mindkét tanórán megfigyeltem a tanulók motiváltságát, lelkesedését a tevékenységek, a téma iránt, ezen tapasztalataimat is leírtam dolgozatomba. Ám, hogy számszerű adatokat is kapjak (ezzel egy konkrét visszajelzést minden tanulótól), melyek választ

---

¹ Horváth V. (2018): *A vers ellenforradalma: A versírás és versfordítás tanulása és tanítása*. Budapest: Magvető. (fűlszöveg)

nyújthatnak a kérdésekre, mindkét tanóra után ugyanazt a kérdőívet kitöltettem a két osztály tanulóival.

A tanórai megfigyeléseim és a kérdőív eredményei számos meglepetést tartogattak számomra. Először is, fontos megemlíteni, hogy a kreatív írás tanóra során – bár a diákok először vettek részt ilyen tevékenységben – sok remek vers született a tanulók tollából, ezek közül hármat be is illesztettem a szakdolgozatomba.

A kérdőívre érkezett válaszokból kiderül, hogy a kreatív írás órán részt vett tanulóknak a tanóra után jóval nagyobb volt az „olvasási kedve”, mint az olvasásórán részt vett tanulóknak annak ellenére, hogy az olvasásórán sokkal többet foglalkoztunk a már meglévő irodalmi művekkel, erre épített játékokban, csoportos és egyéni feladatokban vettek részt a tanulók. A kreatív írás foglalkozáson ezzel szemben jóval kevesebbet foglalkoztunk konkrét irodalmi művekkel, sokkal inkább az alkotásé volt a főszerep. Ez az eredmény tehát azt mutatja, hogy a kreatív írás lehet az olvasóvá nevelés eszköze.

A kérdőív eredményei továbbá rávilágítanak arra, hogy a tanulók olvasásórán részt vett csoportja nagyrészt az eredményközpontú fogalmazástanítás szempontjait tartja legfontosnak az írásban (pl. helyesírás és külalak), míg a kreatív írás órán részt vett diákoknak jó része nem ezeket a szempontokat tartja a legfontosabbnak az írás során.

Szintén lényeges eredménynek tartom, hogy kiderült, mindkét osztály tanulói alkotó tevékenységet végeznek olvasásórai feladatként legszívesebben, viszont míg a kreatív írás tanórán részt vett tanulók versek és mesék írásával foglalkozna legszívesebben már meglévő szöveg feldolgozásaként, addig az olvasásórán részt vett tanulók a kreatív írás tevékenységét végeznék a legkevésbé szívesen és náluk az adott szöveghez illusztráció készítése a leginkább előszeretettel végzett olvasásórai tevékenység.

Összességében azt mondhatom, hogy nagyon sokat tanultam a szakdolgozati kutatásom során, mind a szakirodalmak felkutatását, mind pedig a saját kutatásomat tekintve. Dolgozatom megírása és kutatásom elvégzése biztosított arról, hogy a kreatív írás tanítása hasznos és később jó termést hozó tevékenység a diákok számára. A kreatív írás csökkenti a távolságot a gyerekek és az irodalom között, és úgy gondolom, hogy tanítóként nem lehet ennél nemesebb célunk a magyar nyelv és irodalomoktatásban.